

Ny tarmrensers-uddannelse

– bliv klogere her!

**Slagterfagets Fællesudvalg
har i samarbejde med en række
medarbejdere fra branchen og
ZBC-Slagteriskolen i Roskilde
udviklet en helt ny tarmrenser-
uddannelse, som starter op
1. august 2019.**

Formålet med den nye tarmreneruddannelse er at sikre

- Et gennemtænkt flow i uddannelsen og en øget sammenhæng mellem det, som dine lærlinge lærer i skolen, og det, de lærer i praktikken i Tarmhuset ('den røde tråd')
- Et endnu bedre match mellem tarmreneruddannelsens indhold og branchens ønsker og behov
- Inddragelse af nye undervisningsmetoder og forskellige måder at lære på – til gavn for den enkelte lærling
- Et større fokus på arbejdsmiljø og forebyggelse af spændinger og nedslidning
- At skole, lærlinge og lærlingeansvarlige/mestre til enhver tid gennem hele uddannelsen er skarpe på krav og forventninger

Ændringerne betyder konkret, at uddannelsen fremadrettet indeholder:

- Et overordnet tema for hver skoleperiode, som danner rammen for den teoretiske og praktiske undervisning
- Konkrete praktikmål for hver praktikperiode, som dine lærlinge skal opfylde som afslutning på praktikperioderne
- Masser af trænings- og instruktionsvideoer, så lærlingene fx kan gense og lære stoffet i eget tempo
- Undervisning i lean og procesoptimering, så lærlingene kan deltage i forbedringsarbejdet på slagteriet
- Samfundsfag, med det formål at lærlingene kan se sig selv og slagterfaget som 'en del af noget større'

Dermed kan vi nu tilbyde en tarmrenseruddannelse med en høj faglig kvalitet fra start til slut samt en mere spændende og involverende undervisning, der afspejler arbejdet i tarmhusene.

Undervisningen foregår primært i virksomhederne og er tilrettelagt som en kombination mellem praksis og teori.

Som lærlingeansvarlig/mester kan du på de følgende sider læse mere om den nye tarmrenseruddannelse. God læselyst!

Læsevejledning til lærlingeansvarlige og mestre!

I det følgende kan du læse om temaerne for de fem skoleophold, formål og fokus i skoleundervisningen samt de praktikmål, som dine lærlinge skal opfylde i de forskellige praktikperioder.

De fem temaer er overordnet beskrevet på næste side og foldes så ud på side 8-15.

Som lærlingeansvarlig er det særlig vigtigt, at du hæfter dig ved de praktikmål, som dine lærlinge skal opfylde ved afslutningen af hver praktikperiode!

Skoleophold

HF 1

Dit håndværk – 4 uger

Forarbejdning af et tarmsæt kræver en højt specialiseret og forfinet teknik. Derfor vil du på skoleforløbet lære håndlaget og de arbejdsmetoder, du skal bruge som tarmrenser. Vi introducerer dig til orden i arbejdet og respekt for produkterne, så du får nogle gode arbejdsrutiner.

HF 2

Sammenhold og sikkerhed – 4 uger

Du kommer til at gøre en forskel og skabe produkter i særklasse med verdens højeste fødevarerikkerhed. Som tarmrenser træder du ind i et fællesskab, hvor kammeratskab og sammenhold i afdelingen er med til at sikre et godt fysisk og psykisk arbejdsmiljø med plads til alle.

HF 3

Fra svin til medicin – 4 uger

Tarmsættet er helt unikt og kan anvendes til fødevarer og medicinprodukter i hele verden. Det kræver, at kvaliteten er præcis som ønsket. Vi fokuserer her på produkternes egenskaber, og hvordan det naturlige væv forarbejdes i forskellige processer, så vi sikrer at overholde alle standarder og krav.

HF 4

Global samvittighed – 4 uger

Som tarmrenser kommer du til at lave produkter til hele verdensmarkedet. Vi ser nærmere på, hvordan vi i Danmark udnytter og optimerer alle ressourcer med henblik på at være konkurrencedygtige. Det giver også anledning til debat om klimaaftryk og bæredygtighed. Vi ruster dig derfor til at argumentere for dine synspunkter og forstå dit arbejde i en større sammenhæng.

HF 5

Dig som tarmrenser – 4 uger

Hverdagen i et tarmhus er detaljeret planlagt og optimeret i forhold til produktionen. Alligevel opstår der mange uforudsigelige situationer, hvor du som tarmrenser skal reagere hurtigt og løse komplicerede problemer. Derfor skal du på dette hovedforløb lære at navigere i forhold til kolleger, teknologi, drift, kalkulationer og kvalitetssikring.

- Der vil på alle skoleophold være integreret fysiske øvelser i forhold til arbejdsmiljø og bevægelse i øvrigt.
- På alle skoleophold trænes gode arbejdsrutiner, som forfines og tilrettes undervejs i processen, så de bliver til gode vaner.

Dit håndværk

Praktikmål, der skal læres i virksomheden mellem grundforløb og hovedforløb 1 (HF1)

- Lærlingen har kendskab til virksomhedens organisering såsom mester, lærlingeansvarlig, tillidsmand og arbejdsmiljørepræsentant
- Lærlingen er introduceret til gældende standarder og regler for sikkerhed, hygiejne og egenkontrol i tarmhuset
- Lærlingen kan under vejledning anvende personlige værnemidler korrekt i sit arbejde
- Lærlingen er introduceret til arbejdsmiljøfaktorer og -risici på egen arbejdsstation (risikovurdering) samt konsekvenser ved manglende efterlevelse af regler og procedurer for arbejdsmiljø
- Lærlingen er introduceret til kroppens funktion og reaktion under arbejde i tarmhuset og har kendskab til forebyggelse og afhjælpning af skader og spændinger i bevægeapparatet
- Lærlingen har kendskab til virksomhedens standarder og specifikationer (arbejdsbeskrivelser) for forarbejdning af produkter i tarmhuset
- Lærlingen har afprøvet alle arbejdsstationer i tarmhuset i egen afdeling

Formål og fokus

Formålet med hovedforløb 1 er, at du udvikler det faglige håndværk, opnår forståelse af både produktionen, flowet og produkternes anvendelse. OBS vil gennem forløbet arbejde med forarbejdning af tarmsæt fra modtagelse over saltning til pakning.

Herunder hvordan man håndterer de automatiske maskiner, og hvordan lærlingen håndterer produkterne.

Gennem forløbet kommer du til at arbejde på alle de forskellige arbejdsstationer i tarmhuset, hvortil du skal vælge det rette

værktøj. Der vil hele tiden være fokus på arbejdspladsindretning, arbejdsstillinger og arbejdsmiljø. Du lærer at bruge de muligheder, der er for individuel tilpasning af arbejdsstationer.

Du introduceres til:

- Samarbejde
- At have fokus på uforudsete situationer – for eksempel driftsstop
- At kvalitetssikre produkter
- Sikkerhedsprocedurer og værnemidler
- Helhedsforståelse for produktionen
- Refleksion over eget arbejde
- Håndværkets historie i et samfundsmæssigt perspektiv
- Tarmsættets anatomi og forskellige produkter

Praktikmål, der skal læres i virksomheden mellem hovedforløb 1 og hovedforløb 2

- Lærlingen har kendskab til egen rolle i både teamet og produktionsflowet
- Lærlingen kan anvende korrekte værnemidler og sikkerhedsudstyr i sit arbejde
- Lærlingen har kendskab til virksomhedens sikkerhedskultur med særlig vægt på hovedemner som maskinsikkerhed, støj og psykisk arbejdsmiljø
- Lærlingen har kendskab til virksomhedens regler, udstyr og hjælpemidler inden for ergonomi (herunder arbejdsstillinger, arbejdspladsens indretning, løft og ensidigt gentaget arbejde/EGA)
- Lærlingen har kendskab til ergonomisk korrekte arbejdsstillinger og kan på den baggrund redegøre for, hvordan nedslidning forebygges
- Lærlingen kan redegøre for kroppens funktion under arbejde og er instrueret i at gennemføre relevant træning og øvelser med det formål at forebygge spændinger i bevægeapparatet
- Lærlingen kan under vejledning arbejde med de for virksomheden aktuelle produkter
- Lærlingen har kendskab til virksomhedens praksis og principper for kvalitetskontrol
- Lærlingen kan under vejledning vedligeholde håndværktøj
- Lærlingen har kendskab til almindeligt forekomne driftsforstyrrelser, deres betydning for produktet, samt hvordan driftsforstyrrelser løses i egen afdeling i tarmhuset
- Lærlingen har kendskab til korrekt håndtering af virksomhedens produkter i forhold til fødevarerikkerhed
- Lærlingen bliver introduceret til virksomhedens tiltag for bæredygtig produktion

Sammenhold og sikkerhed

Formål og fokus

Formålet med hovedforløb 2 er, at du arbejder mere intensivt med samarbejde, så der opnås en forståelse for, at processen på hver enkelt arbejdsstation har indflydelse på næste operation samt på slutproduktet.

Gennem forløbet vil der være fokus på, at du udvikler dig, og der vil løbende blive givet feedback, som åbner mulighed for refleksion og tilpasning.

Vi træner gode arbejdsrutiner, så forståelsen øges for, hvordan dit håndværk har indflydelse på slutproduktet.

Rotationen på arbejdsstationer sker efter et fastlagt skema, så det sikres, at du kommer alle processer igennem.

Du introduceres til egenkontrol i tarmbranchen.

Du kommer til at arbejde med:

- Kommunikation med brug af fagsprog
- Udfordring af vaner
- Driftsforstyrrelser, og hvordan du reagerer på dem
- Fødevarer sikkerhed
- Tiltag for at undgå nedslidning
- Vedligehold af håndværktøj
- Bæredygtighed i processen

Praktikmål, der skal læres i virksomheden mellem hovedforløb 2 og hovedforløb 3

- Lærlingen kan selvstændigt anvende personlige værnemidler korrekt i sit arbejde
- Lærlingen kan medvirke til risikovurdering af egen arbejdsstation samt redegøre for konsekvenser ved manglende efterlevelse af såvel regler som procedurer for arbejdsmiljø
- Lærlingen kan medvirke ved forarbejdning af aktuelle produkter i tarmhuset
- Lærlingen har kendskab til produkternes anvendelsesmuligheder
- Lærlingen har kendskab til virksomhedens praksis og principper for kvalitetskontrol, herunder egenkontrol, SSOP og HACCP
- Lærlingen har forståelse for de økonomiske konsekvenser, der opstår ved svingende råvarekvalitet og manglende overholdelse af gældende standarder
- Lærlingen har kendskab til udvalgte produkters udbyttekontrol og værdiforøgelse fra råvare til slutprodukt
- Lærlingen kan udføre sine arbejdsopgaver i overensstemmelse med virksomhedens procedurer og redskaber inden for ergonomi (herunder arbejdsstillinger, arbejdspladsens indretning, løft og ensidigt gentaget arbejde/EGA)
- Lærlingen kan redegøre for arbejdsmiljømæssige handlemuligheder og udvise korrekt adfærd i overensstemmelse med virksomhedens arbejdsmiljøregler og sikkerhedskultur
- Lærlingen kan som del af sit arbejde selvstændigt gennemføre relevant træning og øvelser, der forebygger spændinger og nedslidning i bevægeapparatet
- Lærlingen har kendskab til anvendelse af lean og har deltaget i tavlemøder

Fra svin til medicin

Formål og fokus

Formålet med hovedforløb 3 er, at du opnår forståelse for slutproduktets kvalitetskrav. Du lærer at lave kontrol af produkterne, hvor alle de forskellige kvalitetskrav vurderes og registreres i et skema.

Gennem forløbet vil der være fokus på kvaliteter og økonomiske konsekvenser for slutproduktet.

Vi fokuserer på produkternes egenskaber – for eksempel hvordan bugspytkirtlen, som er et biprodukt, kan forarbejdes til insulin.

Du kommer til at arbejde med:

- Tarmens opbygning og egenskaber
- Kvalitetskontrol
- Udbyttekontrol
- Økonomiske konsekvenser, hvis standard brydes
- Medicinalindustriens anvendelse af produkterne
- Optimering af processer
- Anvendelsesmuligheder for alle produkter

Praktikmål, der læres i virksomheden mellem hovedforløb 3 og hovedforløb 4

- Lærlingen kan redegøre for egen rolle i teamet og produktionsflowet
- Lærlingen har kendskab til emballerings- og pakkemetoder og deres betydning for produktets holdbarhed og sporbarhed
- Lærlingen skal have kendskab til forarbejdningen af krustarme og bundender efter gældende arbejdsinstruktioner
- Lærlingen kan tage ansvar for udførelse af risikovurdering af egen arbejdsstation samt handle på problemer i arbejdsmiljøet
- Lærlingen har kendskab til relevante miljøkrav og miljøpåvirkninger inden for tarmrenserbranchen og kan udføre sine arbejdsopgaver i overensstemmelse med disse (fx gødning, fedtrest, mucosa-spildevand m.v.)
- Lærlingen kan selvstændigt kvalitets-tjekke fedtende, smaltarme og maver i forhold til givne specifikationer
- Lærlingen kan tage ansvar for forebyggelse af nedslidning samt selvstændigt gennemføre relevant træning og øvelser som del af arbejdet
- Lærlingen har kendskab til vedligeholdelse af mavemaskine, centrifuge og maskinlinje
- Lærlingen kan medvirke ved udskiftning af relevante maskindele (fx maveklinge, valser og kileremme)
- Lærlingen kan medvirke til løsning af driftsafvigelser og optimeringsudfordringer i egen afdeling i tarmhuset
- Lærlingen kan udføre kontrol af GMP i henhold til egenkontrolprogrammet
- Lærlingen er orienteret om de mulige konsekvenser, som samfundsmæssige ændringer kan have for virksomhedens produkter (fx markeder, kunder, politik, sygdom m.v.)

Global samvittighed

Formål og fokus

Formålet med hovedforløb 4 er, at du bliver bevidst om, hvordan politik, samfund og økonomi har betydning for samfundsudviklingen og branchen.

Du får kendskab til den videre forarbejdning og distribution af produkterne, og hvordan tarmene kalibersorteres og pakkes. Du lærer også om, hvordan maskiner og udstyr i et tarmhus er opbygget, hvordan de fungerer, og hvordan du hjælper til med at vedligeholde dem.

Du introduceres til, hvordan uventede begivenheder (for eksempel sygdomme) kan påvirke produktionen.

Du er i stand til at overholde kvalitets-, sikkerheds- og hygiejnekrav i forbindelse med grund- og efterbehandling af krustarme og bundender.

Du kommer til at arbejde med:

- Forarbejdning og distribution
- Bæredygtighed i en større sammenhæng
- Maskinlære – grundindstilling af valser, udskiftning af maveklinge og kilerem i centrifuge
- Uventede nedbrud og OEE
- Tendenser og nyeste udvikling inden for branchen

Praktikmål, der læres i virksomheden mellem hovedforløb 4 og hovedforløb 5

- Lærlingen kan selvstændigt forarbejde aktuelle produkter i tarmhuset efter gældende arbejdsinstruktioner og sikkerheds- og hygiejnekrav
- Lærlingen kan finde og rette fejl under produktion af virksomhedens produkter
- Lærlingen kan udføre SSOP- og HAC-CP-kontrol i afdelingen
- Lærlingen har indblik i bæredygtighed i hverdagen
- Lærlingen kan vedligeholde håndværktøj

Dig som tarmrenser

Formål og fokus

Formålet med hovedforløb 5 er, at du selvstændigt kan varetage opgaver i forbindelse med arbejdet i et tarmhus. Du lærer at kvalitetstjekke produkterne og komme med forbedringsforslag, hvis der er afvigelser.

Du introduceres til, hvordan produktionsplanlægning, budgetplanlægning og produktkvalitet har betydning for arbejdet i afdelingen, og hvordan forholdet mellem pris og kvalitet påvirkes af markedskræfterne.

Du kommer til at arbejde med:

- Afhjælpning af fejl under produktion
- Kvalitetsregistrering
- Tavlemøder og årsagsanalyse
- Risikovurderinger af arbejdsstationer

Forløbet samler elementer fra de fire første hovedforløb, herunder fedtender, maver, smaltarme, egenkontrol, kvalitetskontrol, bæredygtighed, økonomi, teknologi, arbejdsmiljø, samarbejde m.v.

De gældende afsluttende praktikmål for ny tarmrenseruddannelse

- 1 Eleven kan forarbejde svinemaver klar til eksport efter gældende arbejdsinstruktioner
- 2 Eleven kan forarbejde originale smaltarme klar til eksport efter gældende arbejdsinstruktioner
- 3 Eleven kan forarbejde maver og smaltarme under gældende sikkerhedskrav og hygiejne
- 4 Eleven kan foretage gældende kvalitetskontrol for maver og smaltarme
- 5 Eleven kan fejlrrette og rette fejl under produktion af maver og smaltarme
- 6 Eleven kan udføre visuel hygiejnekontrol før og under produktion
- 7 Eleven kan udføre kontrol af GMP i henhold til egenkontrolprogrammet
- 8 Eleven kan vedligeholde håndværktøj
- 9 Eleven skal have kendskab til at vedligeholde mavemaskine, centrifuge og maskinlinje i henhold til mål i vejledningen
- 10 Eleven kan forarbejde fedtender klar til eksport efter gældende arbejdsinstruktioner
- 11 Eleven kan forarbejde krustarme og bundender klar til eksport efter gældende arbejdsinstruktioner
- 12 Eleven kan forarbejde fedtender, krustarme og bundender under gældende sikkerheds- og hygiejnekrav
- 13 Eleven kan foretage gældende kvalitetskontrol for fedtender, krustarme og bundender

Slagterfagets Fællesudvalg
Vesterbrogade 6 D, 4. sal
1780 København V
Tlf. +45 4737 5507
slagterfaget@slagterfaget.dk

slagterfaget.dk